

Issues rond het Kasstroomoverzicht

In de praktijk bestaan veel misverstanden en onvolkomenheden rondom het kasstroomoverzicht, zoals posten die er niet in thuishoren of onder een andere categorie vallen.

TEKST: HANNEKE KNOOP* | BEELD: DREAMSTIME

'Cash is King': de feitelijke in- en uitgaande gelden geven de financiële gezondheid van een organisatie aan. Het is daarom van belang dat het kasstroomoverzicht correct wordt opgesteld.

Dit vraagstuk wordt behandeld vanuit de Nederlandse wet- en regelgeving, doch gelet op de grote mate van overeenstemming tussen International Financial Reporting Standards (IFRS) en de Nederlandse wet- en regelgeving op dit gebied, geldt dit in de meeste gevallen ook voor IFRS.

NIET ALLE CORRECTIES VERANTWOORD

In de praktijk wordt het kasstroomoverzicht meestal volgens de indirecte methode opgesteld. Vanuit de jaarrekening worden de operationele, investerings- en financieringskasstromen afgeleid om de feitelijke kasstromen gedurende die periode weer te geven. Mutaties die geen feitelijke kasstroom zijn, worden gecorrigeerd. Denk aan afschrijvingen, *impairment*, dotatievoorzieningen (debiteuren, voorraden, overige voorzieningen) en transacties die in de toekomst worden afgewikkeld of in het verleden hebben plaatsgevonden.

In de praktijk komt het voor dat niet alle correcties zijn doorgevoerd, zoals dotatievoorzieningen (debiteuren, voorraden, overige voorzieningen), maar ook mutaties als gevolg van herwaarderingen of latente belastingen.

BETAALDE OF ONTVANGEN INTEREST EN DIVIDEND

In het kasstroomoverzicht worden de betaalde of ontvangen interest en dividend opgenomen. Echter, in de praktijk zien we meestal dat hier de interest zoals opgenomen in de winst-en-verliesrekening wordt verant-

'BETAALDE INTEREST DIE IS GEACTIVEERD, WORDT GEPRESENTEERD ALS INVESTERINGSKASSTROOM.'

woord. Een voorbeeld:

Onderneming A heeft interestbaten van € 300. Hiervan is € 200 dit jaar ontvangen en € 100 is opgenomen onder de vorderingen.

De interestlasten bedragen € 400. Hiervan is € 170 betaald en € 230 is toegevoegd aan de kortlopende schulden. Bovendien is dit jaar € 100 betaald uit hoofde van interest van vorig jaar.

De dividendbaten bedragen € 190, alle dividendbaten zijn dit jaar ontvangen.

In het kasstroomoverzicht worden de ontvangen en betaalde interest afzonderlijk getoond voor € 200 respectievelijk € 270. En dus niet de W&V-bedragen van +€ 300 respectievelijk -€ 400 of gesaldeerd als -€ 100.

Dit wordt meestal als operationele kasstroom gepresenteerd; de betaalde interest mag ook als financieringskasstroom worden gepresenteerd en de ontvangen interest als investeringskasstroom. Hetzelfde geldt voor de dividendbaten. In het kasstroomoverzicht wordt de werkelijk ontvangen dividendbate ad € 190 verantwoord.

Betaalde interest die is geactiveerd, wordt gepresenteerd als investeringskasstroom.

BETAALDE OF ONTVANGEN WINST-BELASTINGEN

Ook hier wordt meestal de vennootschapsbelasting zoals opgenomen in de W&V verantwoord, in plaats van de werkelijk betaalde of ontvangen vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting zoals opgenomen in de W&V is nagenoeg nooit gelijk aan de betaalde of ontvangen vennootschapsbelasting. De (voorlopige) aanslagen die zijn betaald, zijn namelijk nagenoeg nooit gelijk aan de definitieve bedragen: er moet dus een verschil zijn tussen de winst-en-verliesrekening en de vennootschapsbelasting in het kasstroomoverzicht. Anders is het kasstroomoverzicht onjuist.

Daarnaast komen latente belastingen nogal eens als mutatie in het kasstroomoverzicht voor: ook hier geldt dat dit een correctie is en dat deze mutaties moeten worden geëlimineerd.

KASSTROMEN UIT FINANCIËLE LEASE-VERPLICHTINGEN

Samengestelde transacties waarbij geen in- en uitstroom van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. Met andere woorden: er wordt bij het aangaan van een *financial lease* geen investerings-

kasstroom uit hoofde van het nieuw verworven actief en geen financieringskasstroom uit hoofde van de nieuwe lening verantwoord.

Slechts de betaling van de leasetermijnen wordt in het kasstroomoverzicht opgenomen. Deze wordt gesplitst in een deel dat betrekking heeft op de aflossing en gepresenteerd als financieringskasstroom en een deel dat betrekking heeft op de interest en gepresenteerd als een operationele of een financieringskasstroom.

KASSTROMEN BIJ VERWERVING DEELNEMING

Stel, onderneming A verwerft voor € 590 een honderdprocentbelang in een buitenlandse onderneming B en verkrijgt daarmee zeggenschap in B. Financiering geschiedt door uitgifte van aandelen aan verkoper (€ 250) en contant (€ 340). Op acquisitiedatum heeft B kasmiddelen voor een bedrag van € 40.

In het kasstroomoverzicht wordt als investeringskasstroom de verwerving van de groepsmaatschappij ad € 340 of € 300 (340 minus 40) verantwoord. In het geval van een acquisitie van een geconsolideerde deelneming biedt de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) namelijk een keuzemogelijkheid om:

- de koopprijs te verminderen met de door de dochter aangehouden geldmiddelen, 340 minus 40 = 300;
- óf de kasstroom ter grootte van de koopprijs ad € 340 op te nemen als investeringskasstroom en de liquide middelen van de dochter bij de aansluiting van de geldmiddelen als een afzonderlijke regel ad € 40 op te nemen (RJ 360.219).

Financiering door uitgifte van aandelen (hier: € 250) is geen kasstroom en wordt daarom niet in het kasstroomoverzicht verwerkt.

Het is niet toegestaan om de afzonderlijke activa/passiva van onderneming B als diverse mutaties kasstromen verspreid over het gehele kasstroomoverzicht, met de daarbij behorende goodwill, te presenteren.

In het volgende geval liggen de zaken iets anders:

Onderneming A verwerft voor € 75 een 25-procentbelang in onderneming B en verkrijgt daarmee invloed van betekenis in B. Op acquisitiedatum heeft B kasmiddelen voor een bedrag van € 80. Financiering geschiedt geheel contant (€ 75).

Er is nu geen sprake van een geconsolideerde deelneming en daarom ook niet van een keuzemogelijkheid. De investeringskasstroom voor verwerving van deelneming bedraagt nu € 75.

OMREKENINGSVERSCHILLEN IN HET KASSTROOMOVERZICHT

De koersverschillen op de geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht onder aansluiting van de geldmiddelen gepresenteerd. De ongerealiseerde koers- en omrekeningsverschillen worden echter niet als (fictieve) kasstromen in het kasstroomoverzicht opgenomen.

HET KASSTROOMOVERZICHT

- Mutaties die geen kasstromen zijn horen niet in het kasstroomoverzicht thuis.
- Bij verwerving van een groepsmaatschappij met kasmiddelen bestaat er een keuzemogelijkheid.
- Ongerealiseerde koers- en omrekeningsverschillen van deelnemingen worden niet in het kasstroomoverzicht verwerkt.

'LATENTE BELASTINGEN MOETEN BUITEN HET KASSTROOMOVERZICHT BLIJVEN.'

Neem het volgende voorbeeld:

De op 1/1/20x1 nieuw verworven deelneming B is gevestigd in Amerika en heeft als functionele valuta US-dollars. Aan het eind van het jaar vindt omrekening naar presentatievaluta moeder in euro's plaats.

Bedrijfsresultaat deelneming B (in euro's)	3.290
Geldmiddelen deelneming B 1/1/20x1 (in euro's)	160
Mutatie geldmiddelen	280
Koers- en omrekeningsverschil op geldmiddelen	-10
Geldmiddelen deelneming B 31/12/20x1	430

Indien de indirecte methode wordt toegepast, mogen de kasstromen uit operationele activiteiten worden omgerekend tegen de koers die wordt gebruikt bij de omrekening van de winst-en-verliesrekening naar de presentatievaluta. In dit voorbeeld wordt het bedrijfsresultaat van deelneming B ad € 3.290 onder de operationele kasstromen meegenomen.

Het koers- en omrekeningsverschil op geldmiddelen van deze deelneming (in het voorbeeld: -€ 10) wordt afzonderlijk gepresenteerd in de aansluiting van de geldmiddelen in het kasstroomoverzicht als koers- en omrekeningsverschil op geldmiddelen.

De overige ongerealiseerde koers- en omrekeningsverschillen echter worden niet als (fictieve) kasstromen in het kasstroomoverzicht opgenomen (RJ 360.205). Er wordt dus bijvoorbeeld géén financieringskasstroom gepresenteerd uit hoofde van mutatie in de reserve omrekeningsverschillen. Een mogelijk saldo dat ontstaat, wordt als operationele kasstroom verwerkt. □

Noot

* Hanneke Knoop is hoofd Bureau Vaktechniek Accountancy bij Grant Thornton Accountants en Adviseurs BV.

Zie ook
Accountant.nl/
Vaktechniek